

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Powietrze w centrum uwagi

Konsultacje społeczne

Do 8 kwietnia potrwają konsultacje społeczne projektu Krajowego Programu Ochrony Powietrza, przygotowanego przez Ministerstwo Środowiska.

Celem programu jest wskazanie kluczowych działań niezbędnych do poprawy jakości powietrza w Polsce oraz zachęcenie innych resortów, samorządów, organizacji pozarządowych i mieszkańców Polski do współpracy w tym obszarze.

Jego Przyjęcie zwiększy kompetencje samorządów w walce ze smogiem.

Szczegóły programu po raz pierwszy zostały przedstawione w Krakowie na spotkaniu ministra środowiska Macieja Grabowskiego z przedstawicielami władz samorządowych oraz zainteresowanych instytucji i organizacji. Samorząd województwa śląskiego reprezentował Kazimierz Karolczak.

Projekt można także pobrać ze strony Ministerstwa Środowiska – http://www.mos.gov.pl/g2/big/2015_03/a3c37385dab33035e-d9b1c3d6a32c391.pdf

KOMINY NASZYCH DOMÓW

W ostatnich latach stan powietrza w Polsce poprawił się, przede wszystkim dzięki modernizacji przemysłu. Mimo znacznej redukcji emisji zanieczyszczeń przemysłowych, m.in. dwutlenku siarki o ponad 70 proc., tlenków azotu o ponad 40 proc. oraz zanieczyszczeń pyłowych o ponad 80 proc., nadal przekraczane są normy, głównie pyłu PM10 i PM2,5.

Wyniki oceny jakości powietrza, przeprowadzane przez Inspekcję Ochrony Środowiska, wskazują, że obecnie na jego stan wpływa w pierwszej kolejności zjawisko tzw. niskiej emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz transportu.

Indywidualne ogrzewanie budynków jest odpowiedzialne za blisko 88 proc. emisji pyłu PM10, transport to kolejne ponad 6 proc., a przemysł niecałe 2 proc. Pozostałe źródła to m.in. napływ transgraniczny czy wtórny ruch pojazdów.

– Przez ostatnich 25 lat udało nam się wiele zmienić na lepsze, zwłaszcza w zakresie emisji przemysłowych. Teraz trzeba się jeszcze zająć niską emisją pochodzącą z transportu

i przede wszystkim z kominów naszych domów. Problemu nie rozwiążą pojedyncze, lokalne działania. Konieczne jest podejście kompleksowe, które – mam nadzieję – umożliwi Krajowy Program Ochrony Powietrza – podkreśla minister środowiska Maciej Grabowski.

NA POZIOMIE KRAJOWYM

Wskazane w projekcie KPOP działania na poziomie krajowym będą koncentrować się przede wszystkim na wprowadzeniu niezbędnych zmian prawnych, które pozwolą na efektywną realizację działań naprawczych określonych w lokalnych programach ochrony powietrza (POP). Te dokumenty przygotowują zarządy województw w przypadku przekraczania poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń w powietrzu. W tej chwili w kraju realizowane są 54 takie programy. Wśród inicjatyw legislacyjnych, które mają usprawnić ich działanie, w projekcie KPOP zaproponowano m.in. zmianę ustawy Prawo ochrony środowiska, zmiany w zakresie budownictwa, planowania i gospodarki przestrzennej, wprowadzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych, dopuszczonych do stosowania w sektorze bytowo-komunalnym, oraz standardów emisyjnych dla małych instalacji spalania paliw, tj. wykorzystywanych w gospodarstwach domowych.

To bardzo dużo zmian legislacyjnych.

– Aby ostateczny kształt KPOP był zadowolający i faktycznie prowadził do poprawy jakości powietrza w Polsce, konieczne jest współdziałanie wielu resortów. Ministerstwo Środowiska odpowiada tylko za część zmian zaproponowanych w projekcie. Inne są w gestii pozostałych resortów. Dlatego do współpracy na rzecz poprawy jakości powietrza zapraszamy wielu partnerów, w tym ministerstwa, samorządy i przedsiębiorców. Dalsza poprawa jego jakości w Polsce wymaga współdziałania i zintegrowanych działań na wielu poziomach. Dlatego bardzo liczę na współpracę – podkreśla Maciej Grabowski.

Oprócz działań legislacyjnych na poziomie krajowym projekt KPOP wskazuje także potrzebę rozwoju i upowszechniania instrumentów wsparcia, rozwoju nowoczesnych technologii, w szczególności dotyczących

produkcji kotłów, oraz modernizacji transportu miejskiego w kierunku przyjaznym dla środowiska.

NA SZCZEBLU LOKALNYM

Dla poprawy jakości powietrza w Polsce konieczne są także działania na poziomie regionalnym i lokalnym. Wskazane w projekcie KPOP dotyczyć będą przede wszystkim dalszej wymiany starych, nieefektywnych źródeł ciepła, wykorzystania paliw niskoemisyjnych, zwiększenia atrakcyjności transportu zbiorowego, w tym usprawnienia zarządzania ruchem, oraz upowszechniania zachowań proekologicznych.

To oznacza finansowe wsparcie inwestycji w wymianę starych pieców węglowych i odnawialne źródła energii, rozwój rynku prosumentów oraz unijne dotowanie modernizacji i zakupu pojazdów transportu publicznego

W projekcie KPOP wskazano także m.in. konieczność stworzenia bazy danych emisyjnych, opracowanie miejskich planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem priorytetu jakości powietrza oraz rozwój i modernizację miejskich systemów ciepłowniczych.

Cykliczne analizy pomiaru emisji pyłów będą podstawą do stawiania zielonych i czarnych punktów (podobnych do tych znanych z dróg). Szybko zilustrują, gdzie wskaźniki są w normie, a gdzie są znacznie przekroczone.

Nadanie służbom kominarskim i straży miejskiej większych uprawnień do kontroli stanu technicznego pieców czy rodzaju spalnego paliwa ułatwi sprawdzenie, którzy właściciele domów spalają śmieci, próbując oszczędzić na ogrzewaniu.

Pomocne w tym są i będą fundusze unijne, a także programy wsparcia oferowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz wojewódzkie fundusze.

DRUGA EDYCJA KAWKI

Już teraz z powodzeniem funkcjonuje m.in. program KAWKA służący likwidacji niskiej emisji. Jego celem jest dofinansowanie m.in.: wymiany starych pieców na

bardziej ekologiczne, instalacji kolektorów słonecznych i termomodernizacji budynków wielorodzinnych.

Program KAWKA będzie wdrażany do 2018 roku, a jego budżet wyniesie 800 mln złotych (środki NFOŚiGW oraz wojewódzkich funduszy). Dotychczas NFOŚiGW przeprowadził dwa nabory wniosków, w ramach których podpisano 22 umowy na kwotę ponad 280 mln złotych.

Przypomnijmy, że w województwie śląskim w lutym podpisano pierwsze umowy w ramach drugiej edycji Programu KAWKA.

– Łącznie 29 zadań planowanych do dofinansowania w ramach drugiej edycji Programu KAWKA ma kosztować ponad 18 mln złotych, a dofinansowanie w formie dotacji ze środków narodowego funduszu wyniesie 7,2 mln złotych, natomiast pożyczka ze środków wojewódzkiego funduszu przekroczy 6,2 mln złotych – mówił nam Maciej Gramatyka, rzecznik prasowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

POTRZEBNA TERMOMODERNIZACJA

Dodatkowo NFOŚiGW pracuje nad nowym programem dotyczącym termomodernizacji budynków jednorodzinnych, który powinien zostać wprowadzony do oferty funduszu jeszcze w 2015 roku. Jego planowany budżet to 300 mln złotych.

Wsparcie dla termomodernizacji budynków jednorodzinnych nie było do tej pory wystarczające, mimo że budynki jednorodzinne stanowią prawie połowę wszystkich budynków mieszkalnych w Polsce i żyje w nich niemal połowa Polaków. Nowy program pozwoli wypełnić tę lukę.

NACISK NA EDUKACJĘ

Dużą rolę w poprawie jakości powietrza w Polsce odgrywa także edukacja. Z badań wynika, że Polacy za najważniejsze źródła zanieczyszczenia powietrza wciąż (błędnie) uznają przemysł oraz transport samochodowy. Dlatego KPOP wskazuje m.in. na potrzebę prowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn zanieczyszczenia powietrza i związanych z nim zagrożeń dla zdrowia.

– Abyśmy mogli ograniczyć problem zanieczyszczonego powietrza w Polsce, konieczne jest współdziałanie wszystkich – nie tylko tych sprawujących władzę, lecz także osób prywatnych. To od naszych codziennych decyzji w dużej mierze zależy, czy powietrze w okolicy jest czyste czy nie.

CO DALEJ?

Konsultacje społeczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu KPOP będą trwały 30 dni. Do 8 kwietnia 2015 roku można zgłaszać uwagi do Departamentu Ochrony Powietrza w Ministerstwie Środowiska: Departament.Ochrony.Powietrza@mos.gov.pl

Po zakończeniu weryfikacji i uzupełnień, jak każdy dokument strategiczny szczebla krajowego, projekt zostanie przedłożony pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów oraz Rady Ministrów i przyjęty uchwałą Rady Ministrów.

BARBARA WARPECHOWSKA

FREEMAGES